

DEBRECENI REFORMÁTUS
HITTUDOMÁNYI
EGYETEM

Intézményi tájékoztató
2026-2027

DEBRECENI REFORMÁTUS HITTUDOMÁNYI EGYETEM

**SZOCIOTERÁPIÁS ELJÁRÁSOK AZ ISKOLAI ERŐSZAK
KEZELÉSÉRE**

szakirányú továbbképzési szak

KÉPZÉSI FÜZET

Debreceni Református Hittudományi Egyetem
Felnőttképzési Központ

Debrecen
2026

Tartalomjegyzék

<u>ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK</u>	2
<u>KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK</u>	3
<u>MINTATANTERV</u>	6
<u>TANULMÁNYI INFORMÁCIÓK</u>	7
<u>FELNŐTTKÉPZÉSI SZERZŐDÉS</u>	8
<u>TANTÁRGYLEÍRÁSOK</u>	10

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

Az intézmény címe:	Debreceni Református Hittudományi Egyetem 4026 Debrecen, Kálvin tér 16. Telefonszám: 52/518-577
Központvezető:	Dr. Joó Anikó PhD
Képzésfelelős:	Dr. Joó Anikó PhD
Oktatásszervezők:	K. Papp Edit Turucz Imola
A képzés formája:	esti tagozat

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK Szocioterápiás eljárások az iskolai erőszak kezelésére szakirányú továbbképzési szak

- I. A szakirányú továbbképzés neve:**
Szocioterápiás eljárások az iskolai erőszak kezelésére szakirányú továbbképzési szak
- II. A létesítést engedélyező határozat ügyiratszám:**
OH-FRKP / 1038-4/2009.
- III. A létesítő intézmény neve:**
Eszterházy Károly Főiskola
- IV. A képzést indító intézmény indítási engedélye:**
OH-FHF/125-1/2011.
- V. A képzést indító intézmény neve:**
Debreceni Református Hittudományi Egyetem
- VI. A szakirányú továbbképzési szak képzési és kimeneti követelménye:**
 - 1. A szakirányú továbbképzés megnevezése:**
Szocioterápiás eljárások az iskolai erőszak kezelésére szakirányú továbbképzési szak
 - 2. A szakirányú továbbképzésben szerzhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:**
Szocioterapeuta szakpedagógus
 - 3. A szakirányú továbbképzés képzési területe:**
Pedagógusképzés
 - 4. A felvétel feltételei:**
Pedagógusképzés, társadalomtudomány, természettudomány, valamint bölcsészettudomány képzési területen legalább alapképzésben (vagy korábban főiskolai szintű képzésben) szerzett szakképzettség.
 - 5. Képzési idő, félévekben meghatározva: 2 félév**
 - 6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:**
60 kredit

7. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerezhető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik képesek az iskolai erőszak felismerésére, háttértényezőinek feltárására, a hatékony problémamegoldásra és az érintettek segítésére.

a) A képzés során elsajátítandó kompetenciák:

A szakképzettség birtokában a végzettek alkalmasak:

- A gyermekek és serdülők személyiségfejlesztésére, korrekciós nevelésére.
- Gyermekek- és serdülőkorú csoportok, közösségek alakulásának segítésére, fejlesztésére.
- A humán ökörendszer ismeretében a rizikófaktorok azonosítására és a beavatkozások tervezésére.
- A pedagógusi munka során a gyermekbántalmazás tüneteinek, a gyermekek érzelmeinek felismerésére, aktív segítői magatartás kialakítására.
- Hatékony kommunikációra és konfliktuskezelésre Pedagógiai, pszichológiai beavatkozási eszközkészlet alkalmazása viselkedéskorrekcióban
- Képesség arra, hogy az eredeti hivatás tágabb értelmezési keretben tudatosabb, hatékonyabb munkavégzést eredményezzen;
- Az iskola mint rendszer, mint szervezet erőforrásainak mozgósítására az iskolai erőszak megelőzésének érdekében.
- Az agressziót kiváltó családi, személyiségbeli, pszichikus problémák felismerésére és kezelésére a kompetenciahatárok betartásával.
- Tájékoztatásra, együttműködésre a szülőkkel és más intézményekkel, szakemberekkel.

b) Tudáselemek, megszerezhető ismeretek:

- Speciális pedagógiai pszichológiai ismeretek
- Társadalomismeret
- Iskolai mentálhigiéné
- Speciális módszertani ismeretek
- Gyakorlati ismeretek

c) A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- szakmai készségfejlesztés;
- kommunikáció, konfliktuskezelési készségek fejlesztése;
- team-munka, együttműködés, kooperációs készségek fejlesztése;
- önművelődés, life long learning készségének fejlesztése.

d) A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

Az oklevél megszerzése után a hallgatók jó eséllyel indulnak a munkaerőpiacon, elsősorban az óvodákban, általános-és középiskolákban, valamint a velük „társintézményként” együttműködő gyakorlati munkát végző terepen: nevelési tanácsadókban, családsegítő központokban, pedagógiai szakszolgálatoknál, intézeteknél, a szakmában érintett civil szervezeteknél és alapítványoknál, közoktatásban részt vállaló egyházi intézményeknél.

8. Meghatározó ismeretkörök és kreditok:

Társadalomtudományi ismeretek - Az iskola mint szervezet. - Az agresszió társadalmi, kulturális okai, háttere.	10 kredit
Pszichológiai ismeretek - Az agresszió pszichológiai okai, háttere.	10 kredit
Pedagógiai ismeretek - Pedagógiai beavatkozási lehetőségek, megoldási módszerek – az életkori sajátosságok figyelembevételével.	25 kredit

9. A szakdolgozat kreditértéke:

10 kredit

VII. Képzésfelelős:

Dr. Joó Anikó

MINTATANTERV

**Szocioterápiás eljárások az iskolai erőszak kezelésére szakirányú továbbképzési szak
2025. esti tagozat**

Kód	Tantárgyak	Előfeltételek	I.	II.	St.
	Társadalomtudományi ismeretek				
	Nevelésszociológia		5+5 k 3		K
	Rendszerszemlélet		0+5 gyj 2		K
	Vezetéstudomány		5+5 gyj 2		K
	Az agresszió társadalmi háttere		5+5 k 3		K
	Pszichológiai ismeretek				
	Személyiségfejlődés és zavarai		10+5 k 4		K
	Az agresszió pszichológiája		5+5 k 3		K
	Diagnosztikai eljárások		0+10 gyj 3		K
	Pedagógiai ismeretek				
	Interkulturális nevelés		5+0 gyj 2		K
	Segítő beszélgetés I.		0+10 gyj 3		K
	Segítő beszélgetés II.			0+5 ma 1	
	Iskolai mentálhigiéné		5+0 gyj 2		K
	Gyermekevédelem és a segítség intézményrendszere			10+5 gy 3	K
	Iskolai konfliktusok kezelése			5+10 gyj 3	K
	Iskolai közösségfejlesztés			5+10 gyj 3	K
	Pedagógiai módszerek az iskolai agresszió kezelésére I.		0+10 ma 3		K
	Pedagógiai módszerek az iskolai agresszió kezelésére II.			0+15 ma 3	K
	A pedagógus - szülő kapcsolat			5+5 gyj 2	K
	Szakmai gyakorlat				
	Terepgyakorlat			0+15/ma 3	K
	Esetmegbeszélés			0+10/ma 2	K
	Szakdolgozat és konzultáció			gyj 10	K
	Össz-óraszám		100	100	200
	Kreditszám		30	30	60

TANULMÁNYI INFORMÁCIÓK

Tanév: 2026/27.

A tanév időbeosztása:

ősz félév:

szorgalmi időszak: 2026. szeptember 7. – december 11.

vizsgaidőszak: 2026. december 14. – 2026. december 23.

2027. január 4. – 2027. február 5.

tavaszi félév:

szorgalmi időszak: 2027. február 8. – 2027. május 14.

vizsgaidőszak: 2027. május 18. – 2027. június 25.

Beiratkozás: az első konzultáció alkalmával, 2026. szeptember 4.

Konzultációk: havonta két alkalommal, pénteken 13:00-tól, szombaton 9:00-tól.

Ügyintézés helye és ideje: Felnőttképzési Központ fsz. 030.
Hétfőtől csütörtökig 13:00-tól 16:15-ig
Pénteken 9:00-tól 13:00-ig
Telefonszám: 52/518-577
E-mail: felnottkepzes@drhe.hu

Képzési díj: 150.000 Ft/félév

A záróvizsgára való jelentkezés rendje:

Záróvizsgára az bocsátható, aki a képzési program minden előírt követelményét teljesítette. A hallgató a záróvizsgára való jelentkezési szándékát a honlapon elérhető nyomtatványnak a Felnőttképzési Központ által megadott határidőre történő benyújtásával jelzi.

KÉPZÉSI SZERZŐDÉS

Mely létrejött a Debreceni Református Hittudományi Egyetem (intézményi azonosító: FI12746) mint képzést végző intézmény – a továbbiakban: **Intézmény** – másrészről

..... (név, születési név) hallgató
..... (születési helye, ideje),
..... (anyja neve),
..... (lakcíme),

mint képzésben részt vevő hallgató – a továbbiakban: **Hallgató** – között
a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (Nftv.) alapján folyó szakirányú továbbképzés tárgyában az alábbi feltételekkel:

- 1./ Felek jelen szerződés alapján hallgatói jogviszonyt létesítenek, mely alapján a Hallgató önköltség fizetése mellett részt vesz az Intézmény által biztosított alábbi képzési programban (a továbbiakban: **képzés**):

Képzés neve: **Szocioterápiás eljárások az iskolai erőszak kezelésére**

Képzési szint: szakirányú továbbképzés

Képzés formája teljes idejű képzés

Munkarend (tagozat): nappali / levelező/esti (a kívánt aláhúzendő)

A képzéssel, *szocioterapeuta szakpedagógus* képesítés szerezhető.

Az Intézmény vállalja és biztosítja a Hallgató oktatásának, vizsgáztatásának, záróvizsgájának megszervezését, lebonyolítását a képzésre meghatározott képzési és kimeneti követelmények, valamint az Intézmény képzési programjában szereplő tanterv alapján.

- 2./ Felek megállapítják, hogy a Hallgató alapképzettséggel rendelkezik, így a képzésben részt venni jogosult.
- 3./ A képzés időtartama: 2 félév, kezdő időpontja: 2026. szeptember 4.
- 4./ A képzés tanterve: az Intézmény által a képzési és kimeneti követelmények szerint kidolgozott és elfogadott tantervi háló és tantárgyi program szerint.
- 5./ A képzés helye: 4026 Debrecen, Kálvin tér 16.
- 6./ A Hallgató hallgatói jogviszonya az Intézménybe történő beiratkozással jön létre. A Hallgató köteles megismerni az Intézmény vonatkozó szabályzatait, melyek az alábbi weboldalon elérhetők: <https://drhe.hu/egyetemunk/szabalyzatok/szabalyzatok/>

A Hallgató hallgatói jogviszonyára, tanulmányi és vizsgaügyeire az Intézmény szabályzatai megfelelően vonatkoznak, melyeket köteles betartani. Az egyes szabályzatok rendelkezéseinek megszegése esetén az Intézmény az adott szabályzatban meghatározott jogkövetkezményeket alkalmazza.

- 7./ A képzés díja **150.000.-Ft/félév, azaz egyszázötvenezer forint/félév**, mely magába foglalja a tanulmányi kötelezettség teljesítésével kapcsolatos összes költséget (vizsgadíj, pótvizsga díj, záróvizsga díj). A képzési díj a hallgatói jogviszony fennállása alatt nem módosul.

A képzés tárgyfélévre vonatkozó díját a hallgató legkésőbb a beiratkozással / regisztrációval egyidejűleg, de legkésőbb 10 munkanapon belül köteles a Neptun rendszeren keresztül befizetni. Amennyiben a Hallgató díjfizetési kötelezettségének nem tesz eleget – kivéve, ha fizetési

haladékosan kapott – a félév végi vizsgákra nem jelentkezhet, lecke- és jegyzetét nem veheti át, a vizsgákat nem kezdheti meg, a következő félévre nem regisztrálhat, illetve záróvizsgáját nem kezdheti meg. Amennyiben az Intézmény nem biztosítja a jelen szerződésben foglalt képzést, a képzési díj kamatmentes összege visszajár. Ha a Hallgató a tanulmányait bármely okból abbahagyja/megszünteti a hallgatói jogviszonyát, vagy passzív félévre megy, a befizetett képzési díjat nem követelheti vissza. A megállapított képzési díj megfizetése alól az sem mentesíti a hallgatót, ha annak megfizetésére halasztást vagy részletfizetést kapott.

- 8./ A képzéshez szükséges infrastrukturális feltételeket az Intézmény biztosítja, s azokat a hallgató az Intézmény szabályzataiban foglaltak szerint jogosult használni.
- 9./ A Hallgató kötelezettséget vállal arra, hogy a képzés keretein belül megtartott képzési alkalmakon részt vesz. Rendkívüli esetben legfeljebb a foglalkozások 20%-áról való távolmaradás engedélyezése kérelmezhető. Ennek túllépése nem teljesített krediteket von maga után. Az engedéllyel mulasztott tanórák tananyagának, követelményeinek pótlását és annak határidejét az érintett oktató határozza meg.
- 10./ A Hallgató jelen szerződés aláírásával igazolja, hogy a képzésről szóló tájékoztatást megkapta.
- 11./ A Hallgató a jelen szerződés alapján tudomásul veszi és elfogadja, hogy a képzés befejezését és a vizsga eredményes letételét oklevél dokumentálja.

Az oklevél igazolja, hogy a hallgató a szakirányú továbbképzésben részt vett, vizsgakövetelményeinek eleget téve azt eredményesen elvégezte.

- 12./ Jelen szerződést a Hallgató azonnali hatállyal felmondhatja azzal, hogy a már megfizetett képzési díjat csak abban az esetben követelheti vissza, ha a felmondás az Intézmény szerződésszegése miatt történt.

Jelen szerződést az Intézmény indoklási kötelezettség mellett, eredménytelen írásbeli felszólítást követően azonnali hatállyal felmondhatja a Hallgató súlyos szerződésszegése esetén, valamint abban az esetben, ha a képzés az egyetem működésével összefüggő okból nem folytatható.

- 13./ A Hallgató a hallgatói jogviszonnyal összefüggő jogorvoslati jogát az Nftv.-ben és az Intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározottak szerint gyakorolhatja.
- 14./ Jelen szerződés az aláírásnak napján lép hatályba és a képzés teljes időtartamára szól. A jelen szerződés megszűnik a Hallgató hallgatói jogviszonya megszűnésének napján. A jelen szerződésben nem szabályozott kérdésekben a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (Nftv.), valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) rendelkezései az irányadók.

Debrecen, 20 napján

Debreceni Református Hittudományi Egyetem

Dr. Kustár Zoltán
rektor

.....
hallgató

TANTÁRGYLEÍRÁSOK

Tárgynév:	Nevelésszociológia
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FSZ01
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	
Tárgyfelelős neve:	Dr. Joó Anikó
Tárgy követelménye:	kollokvium
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	5+5
Előfeltétel:	-
Kredit:	3

A tantárgy oktatásának célja:

A társadalmi rendszerek és struktúrák összefüggésében bemutatni az iskola belső világát, a társadalmi egyenlőtlenség révén rámutatni a nevelés feladatainak változására.

Tananyag:

Mi a nevelésszociológia
A nevelés vizsgálatának tudományos alapjai
Demográfia
Nevelés az ókortól a középkorig
Nevelés a középkortól napjainkig
A nevelés színterei (Csoport, politika, munkahely, vallás)
A média és hatása
Területi egyenlőtlenségek, település és iskola
Iskola és helyi társadalom
Az iskola belső társadalma
Társadalmi egyenlőtlenségek az oktatásban
Változások a család és az iskola viszonyában

Kötelező irodalom:

Kozma Tamás: Bevezetés a nevelésszociológiába. Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest, 1999.
Tóth László: Pszichológia a tanításban. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2005.

Ajánlott irodalom

Andorka Rudolf: A társadalmi mobilitás változásai Magyarországon. Gondolat 1982. 216-248.p.
Ladányi János: Rétegződés és szelekció a felsőoktatásban. Budapest 1994. 15-76.p.
DiMaggio, Paul: A kulturális tőke és az iskolai teljesítmény. In: Róbert P. (szerk.) A társadalmi mobilitás. Hagyományos és új megközelítések. Új Mandátum 1998.
Gazsó Ferenc: A társadalmi folyamatok és az oktatási rendszer. Századvég. Új folyam. 1997. 7. szám (Tél).
Róbert Péter: Hipotézisek az oktatás és a társadalmi mobilitás összefüggéseiről. Századvég. 1998. No. 8. (Tavaszi)

Tárgynév:	Rendszerszemlélet
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FSZ02
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	
Tárgyfelelős neve:	
Tárgy követelménye:	gyakorlat
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0+5
Előfeltétel:	-
Kredit:	2

A tantárgy oktatásának célja:

A képzés résztvevői ismerkedjenek meg a rendszerszemlélet jelentőségével, azok alkalmazási lehetőségeivel a pedagógiai gyakorlatban. Megismertetni a rendszerszemlélet és a szervezeti kultúra összefüggéseit a pedagógiai intézmény rendszerben és ezek hatásait elemezni.

Tananyag:

A szervezetek mint rendszerek. A szervezetek főbb jellemzői
A szervezet tagjai, vezetői, vezetési módszerek
A pedagógiai rendszerek kultúrája, kommunikációja
Konfliktus a szervezetben – megújulás a szervezetben
Szervezetfejlesztés
Közigazgatási és vezetési ismeretek
A nevelési – oktatási intézmény mint szervezet
Szakmai önismeret és önreflexió
Jogi alapismeretek és gyermekvédelem
Az intézmény szociálpedagógiája
Hátrányos helyzet és nevelés / integráció és szegregáció
Minőségbiztosítás és minőség fejlesztés
SNI személyek nevelése és oktatása
A gyerek helye a mai társadalomban
Adatgyűjtés – kezelés és feldolgozás a nevelőmunkában
Tudatosság és spontaneitás a tervező és nevelőmunkában, ezek gyakorlati alkalmazása

Követelmény:

Választható témakörök:

- A fejlődés kríziseinek szépirodalmi megjelenítése
- A gyermekek kötődései
- Tehetség és kreativitás a gyerekekben
- A gyerek és a média
- A mese lélektani és irodalmi jelentősége
- Ünnepek és hétköznapi tárgyai, szimbólumai

Kötelező irodalom:

A bolognai folyamat. In: Az oktatás napjainkban Magyarországon. Budapest, G-. Mentor Kft., 2003. 117-122.p.

Az iskolavezetők kompetenciájának fejlesztése. Taní-tani 2009. 1. sz. 60-63.p.

Bábosik István: Az iskola korszerű funkciói. Budapest: OKKER Kiadó, 2008.

Balogh László: Pedagógiai pszichológia az iskolai gyakorlatban. Budapest. Urbis, 2006.

Ajánlott irodalom:

Hans Berner: Az oktatás kompetenciái. Bevezetés az oktatásközpontú tervezés és a reflektív oktatás elméleti alapjaiba. Budapest: Aula Kiadó, 2004.

Gönczöl Enikő – Vass. Vilmos: Az oktatási programok fejlesztése. Új Pedagógiai Szemle. 2004/10.

Tárgynév:	Vezetéstudomány
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FSZ03
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	
Tárgyfelelős neve:	Erdei Sándor
Tárgy követelménye:	gyakorlat
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	5+5
Előfeltétel:	-
Kredit:	2

A tantárgy oktatásának célja:

- A szakember számára elengedhetetlen társas és egyéni kommunikációs kompetenciák fejlesztése
- A verbális, nonverbális és metakommunikációs csatornák használatának megfigyelése a szervezeteken belül, a kommunikáció kongruenciájának fokozása
- A személyiség- és munkalélektani vonatkozások tudatosítása
- A hozzáértő társalgás, vita és előadás (prezentáció) elsajátítása

Tananyag:

- Interperszonális kapcsolatok (motiváció, szerveződés, folyamat, fejlődés)
- A szervezeti struktúra és kultúra
- Vezetés. Konfliktuskezelés
- A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei (modellek, tényezők, csatornák)
- A verbális és nonverbális kommunikáció
- A metakommunikáció funkciói
- A kommunikáció kulturális és nemzeti jellegzetességei
- Személypercepció, előítélet, szociális attitűd

Követelmény:

- A hallgató legyen birtokában a hatékony kommunikációhoz szükséges pszichológiai alapismereteknek
- Rendelkezzen jártassággal a kommunikációs jellegzetességek felismerésében, az adott helyzetnek megfelelő kommunikációs stílus alkalmazásában
- Ismerje fel saját kommunikációs hibáit, törekedjen azok korrigálására

Kötelező irodalom:

- Buda Béla: A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei. Animula Kiadó, Budapest, 1994. (II. és III. fejezet)
- Forgas, J.P.: A társas érintkezés pszichológiája. Cserépfalvy Kiadó, Budapest, 1994. (6., 7., 8. fejezet)
- Klein Sándor: Vezetés- és szervezetpszichológia. Edge 2000Kft, Budapest, 2004. 261-293p., 374-444p.
- Szabó Katalin: Kommunikáció felsőfokon. Kossuth Kiadó, Budapest, 2001.

Ajánlott irodalom:

- Antons, K.: A csoportdinamika gyakorlata. Synalorg Kft., Budapest, 2006.
Barnkopf Zsolt: A kommunikáció könyve. Flaccus Kiadó, Budapest, 2002.
Pease, A.: Testbeszéd. Gondolatolvasás gesztusokból. Park Kiadó, Budapest, 1989.
Pikó András–Wisinger István–Zöldi László: Általános médiaismeret. Budapest–Pécs, Dialóg Campus Kiadó, 2006.
Síklaki István: A meggyőzés pszichológiája. Scientia Humana, Budapest, 1994.

Tárgynév:	Az agresszió társadalmi háttere
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FSZ04
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	
Tárgyfelelős neve:	Erdei Sándor
Tárgy követelménye:	kollokvium
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	5+5
Előfeltétel:	-
Kredit:	3

A tantárgy oktatásának célja:

A 20-21. században döntően átalakult családi,- nemi, etnikai és szociális rendszer bemutatása. A társadalmi egyenlőtlenségekből, az etnikai és nemi különbségekből származó társadalmi és egyéni problémák megismertetése. A szegénység, betegség, válság okozta társadalmi és iskolai beilleszkedési zavarok következményei a magyar társadalomban.

Tananyag:

A családi szerepek, a nők helyzete, a nemi identitás, az etnikai különbségek, a multikulturalizmus változásai, velejárói és napjainkra kialakult helyzete. A társadalmi megkülönböztetés, a jóléti állam és válsága, a szegénység, kiszolgáltatottság jelenségei.

Követelmény:

A hallgatók ismerjék meg a 20-21. századi társadalmi változásokat. Rendelkezzenek ismeretekkel a társadalmi különbségekről, egyenlőtlenségekről. Legyenek képesek ezen ismereteik alapján a különféle viselkedésmódok és tevékenységek megértésére.

A mai magyar társadalom zavarai – saját eset feldolgozása.

Kötelező irodalom:

Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába. Osiris Kiadó, Budapest, 2002.

Ferge Zsuzsa – Lévai Katalin (szerk.): A jóléti állam. ELTE Szociológiai Intézet Szociálpolitikai Tanszék. Budapest, 1991.

Ajánlott irodalom:

Münnich Iván (szerk.): Tanulmányok a társadalmi beilleszkedési zavarokról. Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1988.

Steinberg, Stephen: Az etnikum mítosza. Cserépfalvi Kiadó, Budapest, 1994.

Tárgynév:	Személyiségfejlődés és zavarai
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FSZ05
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	
Tárgyfelelős neve:	Dr. Kiss János
Tárgy követelménye:	kollokvium
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	10+5
Előfeltétel:	-
Kredit:	4

A tantárgy oktatásának célja:

megfelelő pszichológiai megalapozottságú attitűd kialakítása, formálása a magatartási problémákat mutató gyerekek irányában,
a gyermekek differenciált megismerésére és optimális fejlesztésére, nevelésére történő ösztönzés,
s mindezek révén a pedagógiai hatékonyság, értő figyelem, empátia és tolerancia speciális irányú fokozása.

Tananyag:

Mentális egészség és betegség. A normalitás problémája
A mentális betegségek osztályozása
Biológiai, pszichés és szociális rizikótényezők
Kritikus életkori periódusok - Freud, Erikson, Buckley modellje
Neurotikus személyiségfejlődés gyermekkorban
Szorongás, fóbiák, pánik
Depresszív tünetképződés gyermekkorban
Pszichoszomatikus tünetképződés és betegségek a gyermek- és serdülőkorban
Magatartási zavarok, kényszermozgások, figyelemzavarok
A tanulási képességet meghatározó pszichikus funkciók, a tanulás zavarai
Antiszociális személyiségfejlődés gyermek és ifjúkorban
A pedagógus kompetenciái, kompetenciahatárai
A segítő intézmények rendszere

Követelmény:

A hallgatók ismerjék meg a személyiség- és viselkedési zavarok fogalomköréhez kapcsolódó általános és szakmaspecifikus fogalmakat,
legyenek képesek ezeket helyesen használni, összefüggéseiket látni és láttatni,
ismerjék fel a fejlődésben a specifikus és az aspecifikus jellemzőket

Kötelező irodalom:

Comer, R. J. (2000): A lélek betegségei. Osiris Kiadó, Budapest
Pinczésné dr. Palásthy Ildikó – Girasek János (szerk.), (2002): A személyiségfejlődés zavarai. Szöveggyűjtemény, KFRTKF, Debrecen

Ranschburg Jenő (1998): Pszichológiai rendellenességek a gyermekkorban. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

Ajánlott irodalom:

Buda Béla (1985): A személyiségfejlődés és a nevelés szociálpszichológiája. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 65-85p., 102-123p.

Csabai Márta – Molnár Péter (2009): Orvosi pszichológia és klinikai egészségpszichológia. Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest

Ehrat, F. (1991): A nehezen kezelhető gyermek (POS). Gondolat, Budapest

Nemes Livia (2000): A bennünk élő gyermek. FILUM Kiadó, Budapest

Pinczésné dr. Palásthy Ildikó (2000): Személyiség- és csoportvizsgálati módszerek. KFRTKF, Debrecen

Tárgynév:	Az agresszió pszichológiája
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FSZ06
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	
Tárgyfelelős neve:	DR. Kiss János
Tárgy követelménye:	kollokvium
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	5+5
Előfeltétel:	-
Kredit:	3

A tantárgy oktatásának célja:

A hallgatók előzetes pszichológiai tanulmányaira támaszkodva, korszerű, speciális ismeretek nyújtásával történő szemléletformálás:

- megfelelő pszichológiai megalapozottságú attitűd kialakítása, formálása a magatartási problémákat mutató gyerekek irányában
- értő figyelem, empátia és tolerancia kialakítása
- a gyermekek differenciált megismerésére és optimális fejlesztésére, nevelésére történő ösztönzés
- s mindezek révén a pedagógiai hatékonyság speciális irányú fokozása

Tananyag:

Magatartási problémák – szocializációs zavarok

Biológiai, pszichés és szociális tényezők szerepe a patogenezisben: rizikótényezők

Kritikus életkori periódusok – magyarázó elméletek

Disszociális, antiszociális magatartás.

Az agresszió fogalomköre

A segítségnyújtás kognitív, affektív és konatív feltételei, módjai

Követelmény:

A hallgatók ismerjék meg az agresszió fogalomköréhez kapcsolódó általános és szakma-specifikus fogalmakat,

- legyenek képesek ezeket helyesen használni, összefüggéseiket látni és láttatni
- törekedjenek minden gyermek személyiségének pozitív elfogadására
- olvassanak speciális irányú szakirodalmat
- végezzenek megfigyeléseket, esetelemzéseket

Kötelező irodalom:

Pinczésné dr. Palásthy Ildikó – Girasek János (szerk.), (2002): A személyiségfejlődés zavarai. Szöveggyűjtemény, KFRTKF, Debrecen

Ranschburg Jenő (1998): Pszichológiai rendellenességek a gyermekkorban. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

Ajánlott irodalom:

- Arany Erzsébet - Girasek János - Pinczésné dr. Palásthy Ildikó (1995): Pszichológiai vizsgálati módszerek gyűjteménye. KFRTKF, Debrecen
- Buda Béla (1985): A személyiségfejlődés és a nevelés szociálpszichológiája. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 65-85.p., 102-123.p.
- Csabai Márta – Molnár Péter (2009): Orvosi pszichológia és klinikai egészségpszichológia. Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest
- Ehrat, F. (1991): A nehezen kezelhető gyermek (POS). Gondolat, Budapest
- György Júlia (1987): A nehezen nevelhető gyerek, Medicina, Budapest
- Mészáros Aranka (szerk.) (1999): Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest
- Nemes Livia (2000): A bennünk élő gyermek. FILUM K., Budapest
- Pinczésné dr. Palásthy Ildikó (szerk.)(2001): Személyiséglélektan. Szöveggyűjtemény, KFRTKF, Debrecen
- Pinczésné dr. Palásthy Ildikó (2000): Személyiség- és csoportvizsgálati módszerek. KFRTKF, Debrecen
- Pinczésné dr. Palásthy Ildikó (szerk.)(1998): Szociálpszichológia. Szöveggyűjtemény, KFRTKF, Debrecen
- Vajda Zsuzsanna (1999): A gyermek pszichológiai fejlődése. Helikon Kiadó, Budapest

Tárgynév:	Diagnosztikai eljárások
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FSZ07
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	
Tárgyfelelős neve:	Erdei Sándor
Tárgy követelménye:	gyakorlat
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0+10
Előfeltétel:	-
Kredit:	3

A tantárgy oktatásának célja:

A hallgató ismerjen meg a kompetencia-körébe tartozó, szűrő és diagnosztizáló eljárásokat és eszközöket.

Ismerje meg és értelmezze az eljárások és eszközök közötti különbségeket.

Váljon képessé a kapott eredményeket értelmezni és arra alapozva a fejlesztést megtervezni, majd irányítani.

Tananyag:

A mentális- és viselkedészavarok osztályozásának rendszerei (DSM, BNO)

Diagnosztikai kategóriák, kórképek kritériumai

Klasszikus és modern terminológia

Prognózis és terápia

A szűrőeljárások menete, etikája, kompetenciája, az eredmények értékelése.

A viselkedés, magatartás mérésére, szűrésére szolgáló eljárások elemzése

Követelmény:

Ismerje a gyerekek, tanulócsoportok mérésére alkalmazható alapmódszereket, legyen képes a kapott eredmények értelmezésére

Ismerje a szorongás és magatartási zavarok szűrésére és diagnosztizálására alkalmas módszereket

Legyen tisztában a kompetencia-határaival, és a segítő szakemberek, -intézmények körével

Kötelező irodalom:

Pinczésné dr. Palásthy Ildikó - Girasek János – Kathyné Mogyoróssy Anita (szerk.): A differenciált fejlesztést segítő vizsgálati módszerek gyűjteménye, KFRTKF, Debrecen, 2003.

Császár Gyula: Pszichoszomatika a gyakorlatban. Budapest, 1989, Pszichoteam

Döme László: Személyiségzavarok. Budapest, 1996, Cserépfalvi-Psychoeducatio

Ajánlott irodalom:

Porkolábné Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában, ALEX- typo, Budapest, 1993.

Princzes Mária (szerk.) Mentális és viselkedészavarok pszichológiája. Szöveggyűjtemény. OKKER Oktatási Iroda, 2001.

Tárgynév:	Interkulturális nevelés
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FSZ08
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	
Tárgyfelelős neve:	Erdei Sándor
Tárgy követelménye:	gyakorlat
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	5+0
Előfeltétel:	-
Kredit:	2

A tantárgy oktatásának célja:

A multikulturális nevelés értelmezése a világon és Magyarországon
Multikulturális oktatás és iskola bemutatása
Migráció, integráció, szegregáció
„Az oktatás rejtett kincs”- elemzés

Tananyag:

Multikulturális világ, multikulturális társadalom, értelmezés
Multikulturalitás és globalizáció
A multikulturális nevelés fogalma
Paradigmaváltás a nevelésben, a különböző értékek elfogadása
Az interkulturális nevelés fejlődése, haladás az interdiszciplinaritás felé
Az oktatás európai dimenziói, a multikulturális iskola
A romák, kisebbségi oktatások megszervezése, aktuális feladat Magyarországon – a roma kultúra
Hátrányos helyzet, szegénység

Követelmény:

A témához kapcsolódó széleskörű szakirodalom tanulmányozása, feldolgozása
A hallgató megfelelő elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezzen a téma kezelésében
Alkotó együttműködés tanórán

Kötelező irodalom:

Torgyik-Karlovicz: Multikulturális nevelés. Budapest 2006.

Ajánlott irodalom:

Forrai Katalin: A multikulturális nevelésről. Iskolakultúra 2003/6.
Torgyik Judit: Multikulturális tartalmak a pedagógiában. EDUCATIO, 2006.
Czachesz Erzsébet: Multikulturális neveléstől az interkulturális pedagógiáig. Iskolakultúra, 2007/8-10.
Hankiss Elemér: Örömkereső civilizáció. Új Pedagógiai Szemle, 2005. 7-8. sz.
Sűrítés és keret. Gyarmati Livia: A lépcső című film interpretációja. 2013.

Tárgynév:	Segítő beszélgetés 1/2
Félév:	1/2 félév
Tárgykód:	FSZ09/FSZ10
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	
Tárgyfelelős neve:	Dr. G. Tóth Annita
Tárgy követelménye:	gyakorlat/ minősített aláírás
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0+10/ 0+5
Előfeltétel:	Segítő beszélgetés 1 feltétele a 2-nek
Kredit:	3/1

A tárgy oktatásának célja:

A hallgatók felkészítése a segítő helyzetben megfelelő kommunikációs stílus alkalmazására, a non-direktív, segítő beszélgetés lefolytatására, a tolerancia, a nyitottság, a felelősségtudat és a támogató attitűd kialakítása, formálása.

Tananyag:

Az együttműködés és a segítség szociálpszichológiai összefüggései

A segítő kommunikáció jellemzői, tartalma, rendszere, lehetősége

A kommunikációs eszközrendszer alkalmazási lehetősége a segítő kommunikációban

Segítő, nondirektív beszélgetés:

- Adekvát, nyílt és kongruens kommunikáció gyakorlása
- A segítő kapcsolat kommunikációs eszközeinek gyakorlása

Konfliktuskezelési technikák (modellálás)

Kommunikációs zavarok

Követelmény:

A hallgató legyen képes a különböző kommunikációs helyzetek felismerésére, a kommunikációs gátak kiküszöbölésére, a megfelelő kapcsolat kialakítására, a problémák feltárására és elemzésére, a konfliktusok értelmezésére, előítéleteinek, szerep-összeférhetetlenségeinek felismerésére és meghaladására.

Attitűdjét a tolerancia, a nyitottság és a felelősségtudat jellemezze.

Kötelező irodalom:

Tringer László: A gyógyító beszélgetés. Medicina kiadó, Budapest, 2007.

P. Brander – C. Cardenas – J. Abad – R. Gomes – M. Taylor (2004): „Te is más vagy, te sem vagy más”. Képzők könyve. Mobilitás Európai Fejlesztési igazgatósága, Budapest

Friedemann Schulz von Thun: A kommunikáció zavarai és feloldásuk. Háttér Kiadó, Budapest, 2012.

Ajánlott irodalom:

Németh Erzsébet: Kommunikációs technikák. Szent István Egyetem, Gödöllő, 2001.

Barta Tamás: Személyiség, kommunikáció, etika. Szokratész Külgazdasági Akadémia, Budapest, 2003.

Ruth Bang: A célzott beszélgetés, Tankönyvkiadó, Budapest, 1980.

Tárgynév:	Iskolai mentálhigiéné
Félév:	1. félév
Tárgykód:	FSZ11
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	
Tárgyfelelős neve:	Kathyné Mogyoróssy Anita
Tárgy követelménye:	gyakorlat
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	5+0
Előfeltétel:	-
Kredit:	2

A tantárgy oktatásának célja:

Nyújtson elméleti ismereteket a mentálhigiéné főbb tartalmi kérdéseiről, a mentálhigiénés munka színtereiről, intézményeiről és a lelki segítségnyújtás módszereiről.

Tananyag:

A mentálhigiéné fogalma, főbb alapelvei, modelljei, problémakörei

A prevenció lehetőségei és módszerei

A lelki egészségvédelem szemléleti alapjai – empátia, félelem, szorongás, pszichoszomatikus betegségek

Krízis- krízisintervenció

Közösségek szerepe, gyógyító ereje –család, iskola, munkahely

Egészséget károsító szokások

Segítő kapcsolat – segítő beszélgetés, tanácsadás, konzultáció, egyéni és csoportos terápiák

Követelmény:

A hallgatók sajátítsák el a köznevelési intézmények általános és speciális mentálhigiénés feladatait

Rendelkezzenek jártassággal: a jelzőrendszer működésének feltételeivel és formáival, az észlelés-együtműködés folyamatával

Legyenek képesek az iskolai gyermekvédelmi munka tudatos tervezésére és szervezésére

Kötelező irodalom:

Vidáné Nagy Emese (Szerk.): A mentálhigiéné alapjai. Debrecen, 1999, KFRTKF

Segítő kapcsolat /Szociális gondozó és ápoló szakképzés tankönyve/ Budapest, 1997, Inter Techno-H Kft.

Ajánlott irodalom:

Buda Béla: A mentálhigiéné szemléleti alapjai. Budapest, 1999, Animula Kiadó

Hárdi István: A lélek egészségvédelme. Springer Hungarica Kiadó Kft., 1992.

Gerevich József (Szerk.): Közösségi mentálhigiéné. Budapest, 1989, Gondolat

Kézdi Balázs (Szerk.): Iskolai mentálhigiéné. Pro Pannoni Kiadó Alapítványa, 1998.

Drogcsapda. Paginarum Kiadó Kft., 2001.

Tárgynév:	Gyermekvédelem és a segítség intézményrendszere
Félév:	2. félév
Tárgykód:	FSZ12
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	
Tárgyfelelős neve:	Erdei Sándor
Tárgy követelménye:	gyakorlat
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	10+5
Előfeltétel:	-
Kredit:	3

A tantárgy oktatásának célja:

A történelmileg változó gyermekvédelem rendszerének 1997 óta újra értelmezett működésének és intézményeinek interdiszciplináris szemléletű komplex értelmezése.

Tananyag:

A gyermekvédelem értelmezési keretei, története, fogalma, interdiszciplináris jellemzői

A gyermekvédelem alapelvei

Gyermei és szülői jogok, köteleességek

A gyermekvédelem rendszere: preventív és problémakezelő gyermekvédelem

- gyermekjóléti alapellátás
- gyermekvédelmi gondoskodás
- gyermekvédelmi szakellátás

A gyermekvédelem intézményei

Nemzetközi egyezmények és nemzetközi joggyakorlatok

Követelmény:

A hallgatók sajátítsák el az érvényes gyermekvédelmi rendszer működésének és intézményi feladatainak elméleti és gyakorlati alapkérdéseit.

A hallgatók legyenek képesek a gyermekvédelmi feladataikkal összefüggő segítségnyújtásra a preventív és problémakezelő gyermekvédelemben.

Kötelező irodalom:

A gyermekvédelem nagy kézikönyve (2011): Szerkesztők: Katonáné Pehr Erika-Herczog Mária, CompLex Kiadó, Budapest

Herczog Mária: Gyermekvédelmi kézikönyv (2003.) KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó, Budapest

2014. 01.01. hatályba lépő gyermekvédelmi intézkedések. EMMI

Ajánlott irodalom:

Gergely Ferenc (1997): A magyar gyermekvédelem története Püski Kiadó, Budapest

Herczog Mária (1997): A gyermekvédelem dilemmái Pont Kiadó, Budapest

Strauszné Somogyi Erzsébet (1997): Gyermek- és ifjúságvédelem Comenius Bt. Pécs

Veressné Gönczi Ibolya (2002): A gyermekvédelem pedagógiája DE. Kossuth Egyetemi Kiadója, Debrecen

1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Tárgynév:	Iskolai konfliktusok kezelése
Félév:	2. félév
Tárgykód:	FSZ13
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	
Tárgyfelelős neve:	Kathyné Mogyoróssy Anita
Tárgy követelménye:	gyakorlat
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	5+10
Előfeltétel:	-
Kredit:	3

A tantárgy oktatásának célja:

A pedagógiai munkában szükséges egyéni kommunikációs kompetenciák fejlesztése
A konfliktusok felismeréséhez és hatékony kezeléséhez szükséges ismeretek és kompetenciák megszerzése

Tananyag:

A konfliktus fogalma
A konfliktus megközelítési módjai, szerepük az ember, szervezet, csoport életében
Én és a konfliktus /teszt és értékelése/
Konfliktuskezelés; alternatív konfliktuskezelési módszerek
A mediáció fogalma
A mediáció módszere, alkalmazása
Mediáció a gyakorlatban

Követelmény:

A hallgató legyen birtokában a hatékony konfliktuskezeléshez szükséges pszichológiai alapismereteknek
Rendelkezzen jártassággal a konfliktus felismerésében, az adott helyzetnek megfelelő konfliktuskezelő módszer alkalmazásában

Kötelező irodalom:

Lovass Zsuzsa: Mediáció avagy a fájdalommentes konfliktuskezelés. Műszaki Kiadó, Budapest, 1999.

Ajánlott irodalom:

Együtt vagy külön. Szerk.: Herczog Mária. KJK Jogi és Üzleti Kiadó, Budapest, 2002.

Tárgynév:	Iskolai közösségfejlesztés
Félév:	2. félév
Tárgykód:	FSZ14
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	
Tárgyfelelős neve:	Dr. Molnár-Tamus Viktória
Tárgy követelménye:	gyakorlat
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	5+10
Előfeltétel:	Ifj. Szociológia
Kredit:	3

A tantárgy oktatásának célja:

Az ifjúságsegítő szakmai felkészültségének, gyakorlati kompetenciájának fejlesztése, mely képessé teszi arra, hogy

- különböző ifjúsági csoportok tagjaival kapcsolatot építsen,
- a súlyos élethelyzetbe került gyermeket, fiatalt a megfelelő szakemberek közreműködésével segítse.

Tananyag:

Hazai ifjúsági művelődési szervezetek, intézmények, egyházi és civil ifjúsági csoportok.

Csoportképződés az intézményi körökön kívül. Ifjúsági szubkultúrák.

A deviancia értelmezési keretei. A magyar ifjúsági korosztályt érintő devianciák.

Az erőszak az ifjúsági korosztály körében – a családon belüli erőszak, a társadalmi térben megnyilvánuló ifjúsági agresszivitás.

A korosztályi fenyegetettségéből adódó problémák. Az intézményes segítség lehetőségei és határai.

Az önkéntes segítség szerepe az ifjúsági problémák megelőzésében, enyhítésében. A devianciák kezelése a kultúrákövetítés eszközeivel.

Az önkéntes, önszervező hálózatok működése.

Követelmény:

- Tájékozódási kompetencia
 - az ifjúsági művelődési intézmények körében,
 - az ifjúsági szubkultúrák körében,
 - a személyiségépítő, kreativitást felszabadító kultúrákövetítés módszerei körében.
- Gyakorlati kompetencia
 - a gyermek, fiatal veszélyhelyzetének feltárásában;
 - a megfelelő szakember bevonásával segítségnyújtásban,
 - a kultúrákövetítés preventív eszközeinek alkalmazásában.

Kötelező irodalom:

Somlai Péter: Szocializáció. A kulturális átörökítés és a társadalmi beilleszkedés folyamata. Corvina, Budapest

Bauer Béla– Laki László– Szabó Andrea (szerk.): Ifjúság 2000. Nemzeti Ifjúságkutató Intézet, Budapest

Bauer Béla– Szabó Andrea (szerk.): Ifjúság 2004. Gyorsjelentés. Mobilitás, Budapest

Ajánlott irodalom:

Szapu Magda (2002): A zűrkorszak gyermekei. Mai ifjúsági kultúrák. Századvég Kiadó, Budapest

Pikó Bettina (szerk.) (2002): A deviáns magatartás szociológiai alapjai és megjelenési formái a modern társadalomban Szeged, JATEPress, 65-73.p.

Rácz József (2001): Bevezetés a devianciák szociológiájába, Új Mandátum Kiadó, Budapest

Rácz József (1998): Ifjúsági (szub)kultúrák, intézmények, devianciák. Scientia Humana, Budapest

Gábor Kálmán (szerk.) (2005): Fesztiválok ifjúsága és a drog. Belvedere Kiadó, Szeged

Tárgynév:	Pedagógiai módszerek az iskolai agresszió kezelésére
	1/2
Félév:	1/2 félév
Tárgykód:	FSZ15/FSZ16
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	
Tárgyfelelős neve:	Dr. Kiss János
Tárgy követelménye:	minősített aláírás
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0+10/ 0+15
Előfeltétel:	Pedagógiai módszerek 1. feltétele a 2-nek
Kredit:	3/3

A tantárgy oktatásának célja:

Az agresszió jelen van a mindennapi életünk majdnem minden területén, sőt azt tapasztaljuk, hogy az agresszió jelensége egyre változatosabb formában jelenik meg, egyre gyakoribb és egyre fiatalabb korosztályokat érint.

Kezelésének fontos feltétele az, hogy rendelkezünk minél pontosabb ismeretekkel az agresszió okairól, a megnyilvánulásairól, valamint az agresszió kezelésének pszichológiai és pedagógiai lehetőségeiről.

Tananyag:

Az agresszió okai

Az agresszió megnyilvánulásai

Pszichológiai és pedagógiai elvek az agresszív gyermekkel való bánásmódban

Az iskolai agresszió megelőzése és beavatkozási lehetőségek

Büntetés helyett kárhelyreállítás: jövőorientált, közösségi konfliktuskezelés az iskolában

Kötelező irodalom:

Carver, Ch. – Scheier, M.: Személyiségpszichológia. 2001, Budapest, Osiris

Hárdi István (szerk): Az agresszió világa. 2000, Budapest, Medicina Könyvkiadó Rt.

Megbékélés és jóvátétel. Szerk.: Herczog Mária. Család Gyermek Ifjúság Könyvek, Budapest, 2003.

Roth-Szamosközi Mária (és mtsai): Válassz okosan.... – Készségfejlesztő program az agresszivitás csökkentésére. 2004, Kolozsvár, Scientia Kiadó

Ajánlott irodalom:

Szőke-Milinte E. (2006): Konfliktuskezelés és pedagógusmesterség, A pedagógusok kríziskommunikációjának fejlesztése. Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, Budapest

Tárgynév:	A pedagógus- szülő kapcsolat
Félév:	2. félév
Tárgykód:	FSZ17
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	
Tárgyfelelős neve:	Dr. Joó Anikó
Tárgy követelménye:	gyakorlat
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	5+5
Előfeltétel:	-
Kredit:	2

A tantárgy oktatásának célja:

A hallgató ismerje meg a család és az iskola együttműködésének formáit, azok társadalmi beágyazottságát.

Ismerje meg a hagyományos kapcsolattartási módszerek mellett az alternatív lehetőségeket és váljon képessé és motiválttá azok alkalmazására.

Fejlődjön a kommunikációs készsége a szülőkkel való kapcsolattartásban és problémamegoldásban.

Tananyag:

Az iskola és a család kapcsolattartásának szükségszerűsége

Az iskola és a család kapcsolatának társadalmi beágyazottsága

Nézetkülönbségek, konfliktusforrások pedagógusok és szülők között

A konfliktuskezelés módjai

A pedagógus kommunikációs kompetenciája

A segítő kommunikáció

A pedagógusok és szülők kapcsolattartási formái, ezek összehasonlító elemzése

Követelmény:

A hallgató sajátítsa el az iskola és a család közötti kapcsolattartásra vonatkozó korszerű pszichológiai alapismereteket

Rendelkezzen jártassággal a kapcsolatteremtésben, a segítő kommunikációs eszközök alkalmazásában és a konfliktuskezelésben

A hallgató legyen képes:

Rendszerben szemlélni az iskolai élet szereplőit

Belátni a jól működő pedagógus – szülő kapcsolat megteremtésének szükségszerűségét

Rugalmasan gondolkodni a témáról

Kötelező irodalom:

Szabó Éva (2006): Szeretettel és szigorral, Akadémiai Kiadó, Budapest

Füle S. (2002): Párbeszéd a szülők és a pedagógusok között. Okker Kiadó, Budapest

Ajánlott irodalom:

Barlai R., Kővágó Gy. (2004): Krízismenedzsment, kríziskommunikáció. Századvég, Budapest

- Felleginé Takács A. (2004): Problémás tanulók, okok és megoldási javaslatok. In: N. Kollár K., Szabó É. (szerk.): Pszichológia pedagógusoknak, Osiris, Budapest
- Komlósi Sándor (1985): Pedagógus és szülő korszerű kapcsolata, együttműködése In: Vastagh Zoltán (szerk): Kommunikációs szituációk pedagógiai elemzése JPTE, Pécs
- Liskó Ilona(1986): Kudarcok középfokon, OKI, Budapest
- Mészáros A. (szerk.) (1997): Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest
- Oláh A. (2005): Érzelmek, megküzdés és optimális élmény. Belső világunk megismerésének módszerei. Trefort Kiadó, Budapest
- Pusztai G. (2004): Iskola és közösség, Felekezeti középiskolások az ezredfordulón. Gondolat, Budapest
- V. Satir (1999): A család együttélésének művészete, Coincidencia Kft., Budapest
- Szekszárdi J. (1995): Konfliktuspedagógiai szöveggyűjtemény. Veszprémi Egyetem, Pedagógia – Pszichológia Tanszék.
- Szekszárdi J. (2001): A konfliktuskezelés gyakorlata, Új Pedagógiai Szemle, 2001/Május, Budapest

Tárgynév:	Esetmegbeszélés
Félév:	2. félév
Tárgykód:	FSZ19
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	
Tárgyfelelős neve:	Erdei Sándor
Tárgy követelménye:	minősített aláírás
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0+10
Előfeltétel:	-
Kredit:	2

A tantárgy oktatásának célja:

A segítő-támogató attitűd elmélyítése az általánostól eltérően fejlődő gyermekekkel és szüleikkel kapcsolatban.

Az alapozó elméleti és gyakorlati ismeretek segítségével legyenek képesek a hallgatók egy konkrét eset teljes részletességgel történő áttekintésére és ismertetésére.

Tananyag:

a problémacentrikus esetismertetés szabályai
az esetelemzés technikái
együttműködés más segítő szakmák képviselőivel
együttműködés a szülőkkel és pedagógusokkal

Követelmény:

Ismerje az esetismertetés szabályait.

Ismerje azokat a lélektani folyamatokat, amelyek jellemzik az általánostól eltérően fejlődő gyermekek szüleit.

Legyen képes a probléma oki hátterének feltárására, a tünetek értelmezésére és rendszerben, egységben szemlélésére, a fejlesztési lehetőségek és koncepciók felvázolására, beleértve az érintettekkel való együttműködést.

Legyen tisztában a kompetencia-határaival, és a fejlesztő szakemberek körével

Kötelező irodalom:

Pinczésné Palásthy Ildikó - Girasek János – KathynéMogyoróssy Anita (szerk.): A differenciált fejlesztést segítő vizsgálati módszerek gyűjteménye, KFRTKF, Debrecen, 2003.

Pinczésné Palásthy Ildikó - Girasek János – Kathyné Mogyoróssy Anita (szerk.): Szemelvények a differenciált fejlesztés témaköréből, KFRTKF, Debrecen, 2004.

Ajánlott irodalom:

Arany Erzsébet – Girasek János – Pinczésné Palásthy Ildikó – Sassné Kiss Gabriella: A differenciált fejlesztés pedagógiája és pszichológiája, KFRTKF, Debrecen, 1990.

Bagdy Emőke – Telkes József: Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1988.

Bödör Jenő: Korrekciós nevelés, Tankönyvkiadó, Budapest, 1983.

Golnhofer Erzsébet: Az esettanulmány, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2001.

Porkolábné Balogh Katalin: Kudarccal az iskolában, ALEX- typo, Budapest, 1993.

Tárgynév:	Terepgyakorlat
Félév:	2. félév
Tárgykód:	FSZ18
Felelős szervezet neve:	Felnőttképzési Központ
Felelős szervezet kódja	
Tárgyfelelős neve:	Dr. Joó Anikó
Tárgy követelménye:	minősített aláírás
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0+15
Előfeltétel:	-
Kredit:	3

SZAKDOLGOZATI ÚTMUTATÓ ÉS KÖVETELMÉNYEK

Preambulum

A hallgatónak az oklevél/bizonyítvány megszerzéséhez szakdolgozatot, záródolgozatot (a továbbiakban: szakdolgozat) kell készítenie.

A szakdolgozat készítésével kapcsolatos jelen szabályozás a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 38. §-ában rögzített szabályokkal együttesen érvényes. Az útmutatóban nem rögzített kérdésekben a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat rendelkezései érvényesek.

A szakdolgozat célja

A szakdolgozat a szakképzettségnek megfelelő, a szakmához kapcsolódóan bármely témakörben elkészített tudományos jellegű dolgozat, amely a hallgató alapos szaktárgyi felkészültségét bizonyítja, s melynek elkészítésével a hallgatónak tanúsítania kell, hogy tanulmányai során elsajátította a könyvtárhasználat és az irodalomkutatás alapjait, valamint bizonyítja, hogy egyes szakmai kérdések feldolgozása kapcsán képes saját véleményét szabatosan és tömören megfogalmazni, azt megfelelő írásos formában dokumentálni, továbbá bíráló bizottság előtt szóbeli vitában sikeresen megvédeni.

A szakdolgozat követelményei

- 1) Bizonyítsa, hogy a jelölt képes egy – szakmai kompetenciájába illeszkedő – témát logikusan, világosan kifejtett szövegbe szerkeszteni.
- 2) Igazolja, hogy a választott témában ismeri a legfontosabb szakirodalmat, és képes az információkat a tudományos követelményeknek megfelelő hivatkozással saját gondolatmenetébe illeszteni.
- 3) Tanúsítsa, hogy ismeri és helyesen használja a választott téma terminológiáját.
- 4) Empirikus téma esetében képes vizsgálati szempontok kidolgozására és azok elemzésére, következtetések levonására.
- 5) Elméleti téma esetében igazolni tudja a témának a szakterülete szempontjából hasznosítható tanulságait.

A szakdolgozat elfogadott műfajai

- (1) empirikus vizsgálatot bemutató dolgozat,
- (2) szintetizáló jellegű elméleti elemző tanulmány
- (3) innovatív alkotás, valamint annak leírása és
- (4) történeti jellegű elemző vagy leíró munka.

- 1) Az empirikus vizsgálat lehet felmérés, esetelemzés, kísérlet. A minta nagysága függ a vizsgálat jellegétől. A dolgozat elméleti bevezető részében be kell mutatni a szakterület hazai és fontosabb nemzetközi tendenciáit. Az adatok elemzésére használt statisztikai eljárásokat mindig a megoldandó feladat jellege határozza meg.
- 2) Az elméleti elemző munka lehet metaanalízis, azaz több tudományos munka szintetizáló áttekintése és az eredmények kvantitatív összegzése, ill. elemző bemutatása. Elvárható a nemzetközi szakirodalmi információk rendszerek segítségével történő irodalmi feltárás, valamint a témával kapcsolatos legfontosabb hazai és külföldi szakirodalom ismerete és elemzése.
- 3) Az innovatív alkotás az iskolában vagy a közoktatási rendszer egyéb területein közvetlenül alkalmazható tananyag, oktatási segédeszköz kidolgozása (tanterv, tankönyv, teszt, munkafüzet, feladatbank stb.) és szűk körű kipróbálása. A tananyag (taneszköz) általában egy fél tanévet (kivételes esetben egy tematikus egységet) fogjon át. A munkát bemutató leírásban elemezni kell az alkotás helyét, szerepét, hasonló adatokkal összehasonlítva bizonyítani kell annak újszerű jellegét.
- 4) A történeti jellegű munka lehet történeti elemzés, esettanulmány vagy leíró-összegző áttekintés egy adott témáról. A szakirodalmi áttekintés mellett a szakdolgozó lehetőség szerint eredeti történeti forrásokat is használjon fel (statisztikai források, levéltári dokumentumok, korabeli kiadványok, sajtódokumentumok).

A szakdolgozat szerkezete, stílusa és külalakja

A szakdolgozat legyen

- a) megfelelően tagolt, az egyes fejezetek épüljenek egymásra, a dolgozat egységes egészet alkosson;
- b) a részek legyenek arányosak, a gondolatmenet legyen világos, az okfejtés logikus;
- c) a stílus alapkövetelménye a szakszerűség, szabatoság, tömörség és a magyaros fogalmazás;
- d) a külalak értékét az adja, ha a dolgozat egésze áttekinthető, rendezett. Fontos a táblázatok, grafikonok, ábrák célszerű elhelyezése, szerkesztése.

A dolgozat javasolt felépítése

- a) tartalomjegyzék
- b) a téma értelmezése, a témaválasztás szubjektív és / vagy szaktudományi alapokon történő indoklása (előszó)
- c) a téma legfontosabb szakirodalmának ismertetése, a munkamódszerek bemutatása
- d) empirikus munka esetén a vizsgálattal igazolandó hipotézis ismertetése
- e) a téma /vizsgálat részletes bemutatása, az adatok elemzése
- f) következtetések levonása, összegzés
- g) irodalomjegyzék
- h) mellékletek

A szakdolgozat formai követelményei

- a) A/4 méretű lap, 2,5 cm margóbeállítás + 1 centiméter kötésmargó használata.
- b) Times New Roman betűtípus, 12 pontos betűméret, legfeljebb 1,5-es sorköz használata.
- c) **A szakdolgozat minimális terjedelme nettó 20 oldal, 40.000 karakter szóközökkel** (a bevezetéstől az összegzésig), de a 40 gépelt oldalt ne haladja meg.
- d) A dolgozat kötése a szokásos fekete kötés. A belső címlapot a 4. sz. függelék szerint kell kialakítani.
- e) A belső címlapot követő oldalra kerül a Tartalomjegyzék. A Tartalomjegyzék tartalmazza a Mellékletek számozott felsorolását is.
- f) A dolgozatot célszerű fejezetekre bontani, s az egyes fejezeteket számozni. A tagoláshoz igazodó fejezetek számozását célszerű a decimális rendszer szerint felépíteni. Az egyes fejezetek arányát a téma jellege határozza meg. Ehhez a témavezetők adnak megfelelő segítséget.
- g) A szakdolgozat értékének növelése céljából empirikus vizsgálatot bemutató tanulmány vagy innovatív alkotás, valamint annak leírása esetében tanácsos ábrák, grafikonok, fényképek elhelyezése a dolgozatban. Amennyiben ezek az éppen tárgyalt összefüggések alátámasztására, illusztrálására szolgálnak, célszerű a szöveg közé történő elhelyezésük. A nagyobb táblázatokat, diagramokat, praktikus külön oldalon, esetleg mellékletben szerepeltetni. A táblázatokat, ábrákat, grafikonokat stb. címmel és sorszámmal kell ellátni és ezzel az azonosítóval hivatkozni rájuk a szövegben.
- h) A szakdolgozat gépelési, helyesírási és nyelvhelyességi hibái erősen rontják a munka értékét. Ezért célszerű a helyesírást a dolgozat beadása előtt külön is ellenőrizni.
- i) Az irodalomjegyzéket az egyes szerzők családneveinek megfelelően ábécé sorrendben kell összeállítani. A **bibliográfiai adatokat APA stílusban** szükséges feltüntetni. A linkkel való megadás nem elfogadható. Ha egy forrásnak nincsenek bibliográfiai adatai, akkor valószínűleg nem tudományos forrás, felhasználása kerülendő. Törvényre, interneten elérhető konferenciaelőadásra, stb. történő hivatkozást 'további felhasznált források' címszó alatt szükséges feltüntetni.

Példák az APA hivatkozási stílusra:

tanulmány folyóiratban

Major, L. (2012). A környezeti nevelés szerepe a környezettudatos magatartás formálásában. *Iskolakultúra*, 12(9), 67-79.

könyv:

Kovátsné Németh, M. (2010). *Az erdőpedagógiától a környezetpedagógiáig*. Comenius.

könyvfejezet:

Solymosi, K. (2004). Fejlődés és szocializáció. *N. Kollár Katalin, Szabó Éva (szerk.): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris Kiadó, Buda pest*, 39-50.

Részletes leírás:

https://www.statokos.com/_files/ugd/8838b0_be6799de087b42eea45492b71d75d361.pdf